

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Lupașcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, V. Clima, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoria

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ozimoc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t a ț ă :

La 23 august 2019, Veaceslav Ozimoc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău, executorul judecătoresc Ungureanu Oleg cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 11 mai 2009 Curtea de Apel Chișinău a admis cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Ozimoc împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la obligarea asigurării cu spațiu locativ.

Reclamantul a menționat că administrația publică locală, până la momentul adresării cu acțiune în instanță nu a executat actul judecătoresc nr. 3-1152/2009 din 11 mai 2009, emis de Curtea de Apel Chișinău, despre obligarea Consiliului mun. Chișinău să-i acorde lui Veaceslav Ozimoc, precum și membrilor familiei numitului, spațiul locativ în corespundere cu prevederile art. 42 al Codului cu privire la locuințe, prejudiciind astfel direct, intenționat și penal drepturile și libertățile fundamentale ale reclamantului.

A invocat că pentru motivul neexecutării actului judecătoresc, anterior în temeiul hotărârii din 11 iulie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, pronunțată în cauza civilă la acțiunea lui Veaceslav Ozimoc în contradictoriu cu Ministerul Justiției al RM despre constatarea faptului încălcării la executarea în

termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a fost constatat faptul încălcării dreptului fundamental al reclamantului Veaceslav Ozimoc la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu nr. 3-1152/2009 din 11 mai 2009 emis de Curtea de Apel Chișinău, fiind încasat din contul bugetului de stat al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Ozimoc Veaceslav cu titlul de prejudiciu moral suma de 10 000 de lei.

Reclamantul a specificat că din momentul intentării procedurii de executare a documentului executoriu nr. 3-1152/2009 din 11 mai 2009 emis de Curtea de Apel Chișinău, necățind la faptul că încălcarea dreptului fundamental a lui Veaceslav Ozimoc la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu vizat a fost constatată prin hotărârea din 11 iulie 2015 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, administrația publică locală refuză intenționat și penal de a executa actul judecătorec timp de 10 ani, fapt direct prejudiciabil drepturilor și libertăților fundamentale ale numitului creditor.

A menționat că în aceste circumstanțe, în conformitate cu prevederile art. 42-43, 44 alin. (1), lit. c), art. 48-50 al Codului de executare, administrația publică locală a fost notificată la executarea documentului executoriu nr. 3-1152/2009, în corespundere cu prevederile art. 42 al Codului cu privire la locuințe, într-un termen de cel mult 7 zile din momentul recepționării notificării, or, deși notificarea a fost recepționată, s-a lăsat fără careva acțiuni și/ sau răspuns.

În adresa executorului judecătorec Ungureanu Oleg, a fost înaintată cererea prin care s-a solicitat furnizarea informației despre rezultatele executării documentului executoriu nr. 3-1152/2009 din 11 mai 2009 emis de Curtea de Apel Chișinău. Conform răspunsului executorului judecătorec Ungureanu Oleg la nr. 026-12-915/2009 din 13 august 2018, documentul executoriu nu a fost executat până la moment din culpa administrației publice locale.

Astfel, cu referire la comportamentul autorităților naționale (administrației publice locale), reclamantul a conchis că aceasta nu au întreprins careva acțiuni concrete și măsurile necesare în vederea executării hotărârii judecătorești, din care motiv documentul este neexecutat până în prezent, deși, miza pentru reclamantul/ creditor este evidentă, fiind bazată pe dreptul acestuia la asigurarea cu spațiu locativ.

A mai invocat reclamantul că reieșind din perioada neexecutării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care s-a constatat a fi una continuă, de caracterul obligației de executare, comportamentul autorității însărcinate executării, precum și miza (interesul) pentru reclamantul/ creditor, se conchide că cerința cu privire la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prevăzută de legislația internă, precum și art. 6§1 al Convenției, nu a fost respectată, împrejurări ce atestă constatarea acestei încălcări.

Reclamantul a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, cauzat ca rezultat al încălcării dreptului.

Prin hotărârea din 22 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ozimoc a fost admisă parțial; a fost constatat faptul încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a fost încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Veaceslav

Ozimoc, cu titlu de prejudiciu moral suma de 15 000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 24 iulie 2019, Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae, a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor (f.d. 89-90).

La data de 30 iulie 2019, Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii din 22 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 91).

Prin decizia din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, și de Ministerul Justiției al RM; s-a menținut hotărârea din 22 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, a învederat că hotărârea din 11 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău nu a fost executată până la data înaintării acțiunii în instanță, 23 august 2018, fapt recunoscut și de reprezentantul pârâtului.

Instanța de apel a notat că atunci când se constată o neexecutare continuă (atunci când hotărârea rămâne neexecutată la momentul examinării), termenul nerezonabil se va aprecia doar de la data nașterii obligației de executare și până la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării/neviolării dreptului declarat de Articolul 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A specificat că legislația internă nu oferă o descifrare a noțiunii de „termen rezonabil”, însă prin obligarea respectării unui astfel de termen pentru executarea actului justiției, atât normele naționale cât și cele internaționale invocă administrarea justiției fără întârzieri neconforme de natură a-i compromite eficacitatea și responsabilitatea.

Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Colegiul a reținut că în cadrul procedurii de executare au fost întreprinse multiple tentative de către executorul judecătoresc în vederea determinării Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău să execute hotărârea din 11 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău și anume să-l asigure pe Veaceslav Ozimoc cu spațiu locativ, însă aceste acțiuni nu s-au soldat cu succes, organele autorității publice invocând ca temei de neexecutare lipsa spațiului locativ liber în raza mun. Chișinău, fapt generat de procesul de privatizare a fondului de locuințe, ceea ce a redus substanțial imobilele cu destinația locativă aflate în proprietatea municipală precum și absența fondurilor necesare pentru construcția spațiilor locative în vederea executării hotărârilor judecătorești privind asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori.

Ținând cont că Primăria și Consiliul mun. Chișinău nu au executat hotărârea din 11 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost obligați să acorde lui Veaceslav Ozimoc spațiu locativ, Colegiul a considerat întemeiată concluzia

primei instanțe referitor la constatarea încălcării continue a dreptului lui Veaceslav Ozimoc la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Cu referire la pretenția reclamantului Veaceslav Ozimoc cu privire la încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei în mărime de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, instanța de apel a conchis că suma pretinsă este una exagerată, considerând că prima instanță just a stabilit admiterea parțială a acestei pretenții cu încasarea sumei de 15 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

La 28 februarie 2020, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând totodată conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

La 12 martie 2020, Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerinței de încasare a prejudiciului moral, cu adoptarea unei noi soluții de admitere integrală a cerinței de încasare a prejudiciului moral.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și au încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 ianuarie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 18 februarie 2020 (f.d. 148), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către recurenți a copiei deciziei recurate.

Astfel, recursurile declarate la 28 februarie 2020 și la 12 martie 2020, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al RM și de Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, completul

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și de Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că

nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și de Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Veaceslav Ozimoc, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, împotriva deciziei din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat